

یاد و خاطره شهیدان
رجایی و باسنکرای

شاخص های دولت ارتقاء بر

کاری از دفتر نهاد نمایندگن مقام معظم رهبری در دانشگاه لرانک

نهاد نمایندگی مقام معظم رهبری
در دانشگاه اراک

شاخص های دولت انقلابی

کاری از دفتر نهاد رهبری دانشگاه اراک
ناظر کیفی: حجت الاسلام دکتر مهدی مهدوی اطهر
گردآورنده: حجت الاسلام حسین هداوندی
ویراستار و طراح گرافیک: علیرضا صفری
نسخه اول

@Arak_nahad

فهرست

۱. اتحاد داشتن ۵
- بیانات بنیان‌گذار انقلاب ۵
- بیانات رهبر معظم انقلاب ۷
۲. انس با قرآن ۱۰
- بیانات بنیان‌گذار انقلاب ۱۱
- بیانات رهبر معظم انقلاب ۱۲
۳. امنیت شغلی ۱۴
- بیانات بنیان‌گذار انقلاب ۱۵
- بیانات رهبر معظم انقلاب ۱۶
۴. تقوا ۱۸
- بیانات بنیان‌گذار انقلاب ۱۹
- بیانات رهبر معظم انقلاب ۲۰
۵. تشکیل جامعه قرآنی ۲۱
- بیانات بنیان‌گذار انقلاب ۲۲
- بیانات رهبر معظم انقلاب ۲۳

۶. خدمت به خلق ۲۴
- بیانات بنیان‌گذار انقلاب ۲۵
- بیانات رهبر معظم انقلاب ۲۶
۷. دشمن‌شناسی ۲۷
- بیانات بنیان‌گذار انقلاب ۲۸
- بیانات رهبر معظم انقلاب ۲۹
۸. سلامت اعتقادی ۳۱
- بیانات بنیان‌گذار انقلاب ۳۲
- بیانات رهبر معظم انقلاب ۳۳
۹. شجاعت ۳۸
- بیانات بنیان‌گذار انقلاب ۳۸
- بیانات رهبر معظم انقلاب ۴۰
۱۰. عدالت ۴۳
- بیانات بنیان‌گذار انقلاب ۴۴
- بیانات رهبر معظم انقلاب ۴۵
۱۱. عمل به توحید ۴۷

- بیانات بنیان‌گذار انقلاب..... ۴۸
- بیانات رهبر معظم انقلاب..... ۴۹
۱۲. مردمی بودن..... ۵۱
- بیانات بنیان‌گذار انقلاب..... ۵۲
- بیانات رهبر معظم انقلاب..... ۵۳
۱۳. ولایت‌پذیری..... ۵۵
- بیانات بنیان‌گذار انقلاب..... ۵۶
- بیانات رهبر معظم انقلاب..... ۵۸
- منابع..... ۶۲

۱. اتحاد داشتن

قال الله تعالى :

اعْتَصِمُوا بِحَبْلِ اللَّهِ جَمِيعًا وَلَا تَفَرَّقُوا^۱

و همگی به ریسمان خدا [قرآن و اهل بیت (علیهم السلام)] چنگ زنید، و پراکنده و گروه‌گروه نشوید.

پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله و سلم:

عَلَيْكُمْ بِالْجَمَاعَةِ؛ فَإِنَّ يَدَ اللَّهِ عَلَى الْفُسْطَاطِ^۲

به جماعت (یکپارچگی) روی آرید همانا دست خدا با جماعات است

بیانات بنیان‌گذار انقلاب

شما دیدید که در اثر وحدت کلمه در جامعه ایرانی يك قدرتی که خودش را ابرقدرت حساب می‌خواست بکند و دنبال او ابرقدرت‌ها بودند، همه

۱. آل عمران (۳) ۱۰۳

۲. المجازات النبویه ص ۳۴

ابرقدرت‌ها از او تأیید کردند بلکه مع الأسف دولت اسلامی هم - قاطباً تقریباً - با او همراهی کردند، دیدید که با وحدت کلمه ملت، تمام کنگره‌های قصرش فروریخت یکی بعد از دیگری. آن حزب «رستاخیز» ی که آن قدر برای آن مدیحه‌سرایی کردند، هم خود او و هم عمال خبیث او آن قدر درباره آن مبالغه‌ها کردند، مدح‌ها خواندند. و خود ایشان گفت که اگر کسی داخل این حزب نشود او را ما تذکره‌اش را می‌دهیم و می‌گوییم برود بیرون، آن قدر پافشاری راجع به این حزب کرد لکن ملت ایران مقابل حزب و مقابل حزب‌سازی و مقابل تانک و توپ و مسلسل ایستاد و مجبور کرد این آدم دیکتاتور را به آنکه از حزبش صرف‌نظر بکند و حزب را گانُ لَمْ یَكُنْ فرض کند. و آن خیانتی که کرده بود راجع به تغییر تاریخ اسلام، باشرف‌ترین تاریخ‌ها، سازنده‌ترین تاریخ‌ها، آن تاریخی که انسان‌ها را - مستضعفین را بیدار کرد و تمام قلدرهایی که در آن وقت بودند خاضع کرد و انسان به تمام معنا، با همه ابعاد، هم ابعاد معنوی و هم ابعاد مادی ساخت، و این شخص می‌خواست این شرافت را از ایران سلب کند و اصل اسلام را پای‌کوب کند و تاریخ جاهلیت شاهنشاهی را به جای آن بگذارد،

و دیدید که به‌واسطه همت مردم ایران همه قشرها قیام کردند، و این مطلب را هم ملزم شد که از دست بدهد^۱

بیانات رهبر معظم انقلاب

حقیقت این است که امروز امت اسلامی دچار مشکلات فراوانی است؛ جراحتهایی بر پیکره‌ی این امت وارد شده است و وارد می‌شود؛ مهم‌ترین این‌ها اختلاف است. سعی دشمنان اسلام این است که بین گروه‌های مسلمان به بهانه‌های مختلف ایجاد اختلاف کنند، شقاق و دشمنی ایجاد کنند؛ به بهانه‌ی قومیت، به بهانه‌ی مذهب، به بهانه‌ی جغرافیا، به بهانه‌ی مشکلات ارضی و مرزی؛ همه‌ی این بهانه‌ها در اختیار آن‌ها قرار گرفته است و متأسفانه دشمن استفاده می‌کند و ما که مسئولان دولت‌های اسلامی هستیم، از این کار دشمن غفلت می‌کنیم.

بنده با خودم فکر می‌کنم، آن‌وقتی که انسان می‌شنود که فلان سناتور آمریکایی که با اصل اسلام و کشورهای اسلامی دشمن است، دغدغه‌ی جامعه‌ی سنی را در مقابل شیعه ابراز می‌کند، وقتی انسان این ترفند را مشاهده

---

۱. صحیفه امام، ج ۵، صفحه ۵۰۴

می‌کند، جا دارد به شدت نگران بشود، جا دارد به شدت مراقب باشد. دشمنی که با اصل اسلام مخالف است، حالا نسبت به یک گروه اسلامی، در مقابل یک گروه دیگر ابراز پشتیبانی بکند! این جز خباثت، جز توطئه، جز ایجاد دشمنی چیز دیگری است؟ و این اتفاقاً متأسفانه امروز وجود دارد؛ ما باید به فکر باشیم، ما باید بفهمیم.

همه‌ی کشورهای اسلامی از تفرقه ضرر می‌کنند و همه‌ی آن‌ها از اتحاد سود می‌برند. اتحاد کشورهای اسلامی، نزدیک شدن این‌ها، به کار نبردن نیروهایشان علیه یکدیگر، به نفع خود کشورهای متحد است، به نفع خود کشورهای اسلامی است. این را ما باید بفهمیم، این یک حکمت الهی است، یک حکمت اسلامی است؛ متأسفانه به این توجه نمی‌شود. امروز ما در داخل دنیای اسلام دچار مشکلیم، دچار خون‌ریزی هستیم؛ جراحات‌های خون‌بار امروز وجود دارد. یمن یک نمونه‌ی از آن‌ها است. این‌ها را بایستی توجه کرد. مسائل سوریه، مسائل عراق، مسائل شمال آفریقا، مسائل گوناگونی که انسان مشاهده می‌کند در دنیای اسلام، همه نشانه‌های وجود اختلاف و وجود دعوا

است، و این به ضرر اسلام است، به ضرر امت اسلامی است. این [مشکل] را باید حل کنیم.^۱

---

۱. بیانات در دیدار مسئولان نظام و سفرای کشورهای اسلامی ۱۳۹۶/۰۴/۰۵

۲. انس با قرآن

قال الله تعالى :

وَقَالَ الرَّسُولُ يَا رَبِّ إِنَّ قَوْمِي اتَّخَذُوا هَذَا الْقُرْآنَ مَهْجُورًا^۱

و پیامبر [در قیامت] می‌گوید: پروردگارا! همانا قوم من این قرآن را متروک گذاشتند!

قَالَ لَقَمَانُ لِابْنِهِ:

- يَا بُنَيَّ لَا تَغْفُلْ عَنِ قِرَاءَةِ الْقُرْآنِ - إِذَا أَصْبَحْتَ، وَ إِذَا أَمْسَيْتَ - فَإِنَّ الْقُرْآنَ يُحْيِي الْقَلْبَ الْمَيِّتَ وَ يَنْهَى عَنِ الْفَحْشَاءِ وَ الْمُنْكَرِ^۲

فرزندم از خواندن قرآن غافل مباش، زیرا که قرآن دل مرده را زنده می‌کند و از فحشا و زشتی باز می‌دارد.

۱. فرقان آیه ۳۰

۲. البرهان فی تفسیر القرآن ج ۱، ص ۱۹

بیانات بنیان‌گذار انقلاب

مسئولیت حفظ قوانین الهی و عمل به قرآن کریم که اساس عود عظمی و مجد اسلام و مسلمین است مسئولیت حفظ وحدت کلمه و مراعات اخوت ایمانی که ضامن استقلال ممالک اسلامی و خروج از نفوذ استعمار است؛ مسئولیت گذشتن از منافع شخصی و فداکاری در راه به دست آوردن آنچه تاکنون به واسطه اختلاف کلمه از دست داده‌اند؛ مسئولیت سنگین دولت‌های ممالک اسلامی در عمل به قرآن، اسلام و بیرون رفتن از قید استعمار و بودن در خدمت ملت اسلام؛ مسئولیت‌هایی که در عصر حاضر شاید از اعصار گذشته بیشتر باشد؛ عصری که پنجه‌های خبیث استعمار تا اعماق کشورهای اسلامی فرورفته و با تمام قوا و وسایل ممکنه به توسط ایادی خود کوشش دارد تفرقه در بین مسلمین و سران ممالک اسلامی ایجاد کند و با وسایل گوناگون آن‌ها را از تمسک به اسلام و قرآن بازدارد؛ تا با دل راحت به اهداف غیرانسانی خود - که بهره‌برداری از طبقه محروم است - برسد.^۱

---

۱. صحیفه امام، ج ۲، ص ۴۶۰

بیانات رهبر معظم انقلاب

قرآن را باید فهمید؛ ما دوریم از قرآن. از این دوری ما از قرآن، دشمن دارد استفاده می‌کند. دشمن روزبه‌روز در ما بی‌ایمانی را تزریق می‌کند، لابی‌گری را تزریق می‌کند، وابستگی به خود را تزریق می‌کند. نگاه کنید به دولت‌های اسلامی، نگاه کنید به کشورهای اسلامی، ببینید در مقابل آمریکا، در مقابل صهیونیسم، در مقابل دشمن، در مقابل غارتگران چه وضعی دارند! این ناشی از دوری از قرآن است. ما اگر به قرآن نزدیک بشویم، همه‌ی این حفره‌ها پُر خواهد شد؛ همه‌ی این خُلل و فُرَج بسته خواهد شد؛ هویت اسلامی در مقابل هویت کفر خودش را نشان خواهد داد. معنای اینکه ما می‌گوییم [اگر] به قرآن عمل کنیم، زندگی درست خواهد شد، این است. معارف قرآنی وجود دارد، این معارف باید تبدیل بشود به گفتمان‌های عمومی در بین مردم؛ آن‌قدر تکرار بشود، آن‌قدر کار بشود، آن‌قدر درباره‌اش تحقیق بشود، آن‌قدر بنویسند، آن‌قدر شعرا و ادبا و هنرمندان درباره‌ی آن کار هنری بکنند که این‌ها بشود جزو واضحات و بینات جامعه‌ی اسلامی؛ البته این نشدنی نیست، دور از دسترس هم نیست، خیال نکنند که حالا این کارها را اگر بخواهیم بکنیم، صدسال طول

می‌کشد؛ نه، اگر اهل دل و اهل دین همت بکنند، این کارها خیلی زود تحقق پیدا می‌کند؛ باید این جور دنبال قرآن رفت.^۱

---

۱. بیانات در دیدار شرکت‌کنندگان در مسابقات بین‌المللی قرآن ۱۳۹۶/۰۲/۰۷

۱.۳ امنیت شغلی

قال الله تعالى :

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا لَا تَأْكُلُوا أَمْوَالَكُم بَيْنَكُم بِالْبَاطِلِ إِلَّا أَنْ تَكُونَ تِجَارَةً عَن تَرَاضٍ مِّنْكُمْ^۱

ای اهل ایمان! اموال یکدیگر را در میان خود به باطل [و از راه حرام و نامشروع] مخورید

قال علی علیه السلام:

نَمْ لِيَكُنْ أَثْرُهُمْ عِنْدَكَ أَقُولُهُمْ بِمِرِّ الْحَقِّ لَكَ، وَ أَقْلَهُمْ مُسَاعَدَةً فِيمَا يَكُونُ مِنْكَ مِمَّا كَرِهَ اللَّهُ لِأَوْلِيَائِهِ، وَأَقِعَا ذَلِكَ مِنْ هَوَاكَ حَيْثُ وَقَعَ.

آن گاه باید گزیده‌تر آنان نزد تو کسی باشد که سخن تلخ حق را به تو بیش‌تر گوید، و در کاری که از تو سر می‌زند و از جمله کدرهایی باشد که خدا آن را

۱.سوره نساء آیه ۲۹

برای دوستان خود نمی‌پسندد، از همگان کم‌تر تو را یاری کند. [این شیوه گفتار و رفتار او] به هرکجای خواست تو می‌خواهد بربخورد.

بیانات بنیان‌گذار انقلاب

از اموری که باعث تأسف من است، که بسیار در اینجاها صحبت آن هست و سؤال می‌شود، این‌ها [ست] که جوان‌هایی که در اینجاها هستند گاهی در دکان‌ها، در مؤسسات دولتی، در مؤسسات - مثلاً - بانکی، یا قطار یا اتومبیل‌ها، این‌ها گاهی وقت‌ها يك تخلفاتی می‌کنند، به حجت اینکه خوب این‌ها مال ما را خوردند پس ما هم مال آن‌ها را. این صحیح نیست. شماهایی که در اینجا الآن هستید، شما اشخاصی هستید که اگر از شماها يك مطلب خیانتی ببینند عمومیت به ملت ایران می‌دهند. این طوری است [که می‌گویند] دزدند ملت ایران یا مسلمان‌ها این جوری هستند! از این جهت باید خیلی این جهات را ملاحظه کنید که هیچ، و لو اینکه شما جایز هم بدانید - جایز هم نیست - و لو جایز هم بدانید که مال این مؤسسه را بردارید، بردارید. تحرُّز کنید از این معنی برای اینکه حفظ آبروی خودتان و حفظ آبروی اسلام و حفظ آبروی ملت لازم است. اگر در یکجایی که - مثلاً - می‌روند این جوان‌ها، در آنجا سوار اتومبیل می‌خواهند بشوند یا سوار طیاره بشوند یا قطار بشوند، بلیت‌ها را - مثلاً - تخلف بکنند و تقلب در آن بکنند، این با حیثیت انسانی يك ملت دارند بازی می‌کنند.

این‌ها را شما با رفقایتان سفارش کنید که احتراز کنند از این مسائل؛ و این حجت که آن‌ها مال ما را خوردند پس ما هم مال آن‌ها را بخوریم، این حجت درست نیست، صحیح نیست. شما باید حفظ حیثیت ملت خودتان را، حفظ حیثیت اسلام را بکنید برای اینکه شما اگر - فرض کنید که - یک پاسبانی دست شما را بگیرد در یکجایی که تخلفی کردید، نمی‌گویند این آقا کذا، می‌گویند ملت ایران این طوری است، می‌گویند اسلام این طوری است^۱

بیانات رهبر معظم انقلاب

مسئله‌ی امنیت شغلی، مسئله‌ی احترام کارگر، مسئله‌ی مزد کارگر، این‌ها مسائل اساسی است؛ باید به این‌ها به‌درستی برسند. کسانی هستند که دنبال سوءاستفاده‌ی خودشان هستند. من اول سال گفتم کارخانه‌ی سرپا را از دولت می‌خرد - حالا به چه قیمتی، بحث دیگری است - و کارخانه را از بین می‌برد، ماشین‌آلات را به فروش می‌رساند، کارگر را بیکار می‌کند، زمین را برج

---

۱. صحیفه امام، ج ۵، ص ۲۱۹

می سازد؛ باید جلوی این ها گرفته بشود، این ها جزو وظایف اساسی دولت اسلامی است.^۱

---

۱. بیانات در دیدار کارگران ۱۳۹۸/۰۲/۰۴

۴. تقوا

قال الله تعالى :

فَاتَّقُوا اللَّهَ يَا أُولِي الْأَلْبَابِ لَعَلَّكُمْ تَفْلِحُونَ^۱

پس ای صاحبان خرد! از خدا پروا کنید تا رستگار شوید.

عَبْدِ اللَّهِ عَمَّنْ حَدَّثَهُ قَالَ: كَتَبَ أَبُو جَعْفَرٍ (ع):

.... إِنَّ اللَّهَ عَزَّ وَجَلَّ يَبْقَى بِالتَّقْوَى عَنِ الْعَبْدِ مَا عَزَبَ عَنْهُ عَقْلُهُ وَ يُجَلَّى

بِالتَّقْوَى عَنْهُ عَمَاءٌ وَ جَهْلَةٌ^۲

خداوند به وسیله تقوا بنده را حفظ می‌کند از آنچه عقلش به آن نمی‌رسد و

کور دلی و نادانی او را برطرف می‌سازد.

۱. سوره مائده آیه ۱۰۰

۲. الکافی (ط - الإسلامية)؛ ج ۸؛ ص ۵۲

بیانات بنیان‌گذار انقلاب

ما دنبال يك حاکم تقوا دار، تقوای سیاسی لااقل داشته باشد، نخورد مال این ملت را، هدر ندهد مال این ملت را، ما دنبال این می‌گردیم. ما [که] می‌گوییم حکومت اسلامی، می‌خواهیم يك حکومتی باشد که یک‌قدری شبیه باشد به این حاکم‌های ما. این‌ها کجای حکومت اسلام دیکتاتوری بوده است که آقایان سخت از این می‌ترسند! دیکتاتوری چیست؟ حکومت اسلام حکومت قانون است. اگر شخص اول مملکت ما در حکومت اسلامی يك خلاف بکند، اسلام او را عزلش کرده. يك ظلم بکند، يك سیلی به يك کسی بزند - ظلماً - اسلام او را عزلش کرده، او دیگر قابلیت از برای حکومت ندارد. این دیکتاتوری است؟ حکومت قانون است، قانون خدا؛ یعنی حاکم، یعنی شخص اول مملکت، اگر يك کسی یک‌چیزی داشته باشد، شکایتی داشته باشد از او، پیش قاضی می‌رود و او را حاضرش می‌کند و او هم حاضر می‌شود. چنانکه شد، حضرت امیر این کار را کرد. ما هم يك همچو حکومتی می‌خواهیم: حکومت قانون. قانون، آن‌هم آن قانون؛ آن‌هم قانون مترقی اسلام.^۱

۱. صحیفه امام، ج ۴، ص ۳۹۷

بیانات رهبر معظم انقلاب

یکی از صلاحیت‌های مدیریتی این است که ببینید این طرف، دارای تقوا است، یعنی کاری که به او می‌سپرید، با امانت انجام می‌دهد یا نه. خوب اگر این جور شد، آن وقت خدا مهم‌ترین مؤلفه در همه‌ی تصمیم‌گیری‌های ما خواهد بود؛ معنی اینکه برای خدا کارکنیم، این جوری خواهد شد؛ آن وقت کارتان می‌شود عبادت. یکی از امتیازات کار برای حکومت اسلامی و دولت اسلامی همین است که اگر چنانچه کار برای خدا شد، کار تبدیل می‌شود به عبادت؛ خود آن امضائی که می‌کنید، آن کاغذی که می‌نویسید، آن حرفی که می‌زنید، می‌شود یک عبادت.^۱

---

۱. بیانات در دیدار مسئولان نظام ۱۳۹۸/۰۲/۲۴

۵. تشکیل جامعه قرآنی

قال الله تعالى :

مُحَمَّدٌ رَسُولُ اللَّهِ وَالَّذِينَ مَعَهُ أَشِدَّاءُ عَلَى الْكُفَّارِ رُحَمَاءُ بَيْنَهُمْ^۱

محمد، فرستاده خداست و کسانی که با او هستند بر کافران سرسخت و در میان خودشان با یکدیگر مهربانند.

خَطَبَ أَمِيرُ الْمُؤْمِنِينَ (ع):

أَيُّهَا النَّاسُ إِنَّهُ لَا يَسْتَعْنِي الرَّجُلُ وَإِنْ كَانَ ذَا مَالٍ عَنْ [عَشِيرَتِهِ] عِثْرَتِهِ وَدِفَاعِهِمْ عَنْهُ بِأَيْدِيهِمْ وَاللَّسِنَتِهِمْ^۲

ای مردم! انسان هرچند ثروتمند باشد از اقوام و بستگان خود بی‌نیاز نیست که از وی با دست و زبان دفاع کنند

۱. سوره فتح آیه ۲۹

۲. نهج البلاغه (للصّبحي صالح) ص ۶۵

بیانات بنیان‌گذار انقلاب

قرآن و اسلام مهجور و مظلوم‌اند؛ برای اینکه مهجوریت قرآن و مهجوریت اسلام به این است که مسائل مهم قرآنی و مسائل مهم اسلامی یا به کلی مهجور است و یا برخلاف آن‌ها بسیاری از دولت‌های اسلامی قیام کردند. از مسائل مهم سیاسی قرآن دعوت به وحدت و منع از اختلاف است - با تعبیرهای مختلفی که در قرآن کریم هست - منع تنازع بین مسلمین و سران مسلمین است که نکته‌اش را هم فرموده است که لا تَنَازَعُوا فَتَفْشَلُوا وَ تَذْهَبَ رِیْحُكُمْ. ما بررسی کنیم به اینکه آیا این دو اصل مهمی که دو اصل سیاسی مهم اسلامی است، در بین مسلمین چه وضعی دارد. آیا مسلمین اعتنایی کرده‌اند به این دو اصل؟ و آیا تبعیتی کرده‌اند از این دو اصل مهمی که اگر اطاعت از آن بکنند، تمام مشکلات مسلمین حل می‌شود و اگر اطاعت نکنند فشل می‌شوند و رنگ و بویشان از بین می‌رود؟^۱

---

۱. صحیفه امام، ج ۱۶، صفحه ۳۴

بیانات رهبر معظم انقلاب

گزارشی که از این دانشگاه به من داده شد و امروز هم مسئولین محترم اینجا ابراز کردند، [نشان می‌دهد] کارهایی که انجام می‌گیرد کارهای لازم و با ارزشی است. هم کارهای علمی، هم کارهای تحقیقی، هم کارهای تجربی، هم مهارت‌آموزی‌ها، همه‌ی این‌ها لازم است و باید همواره با جدّیت دنبال بشود. لازم است ما نیروی انتظامی در طراز جمهوری اسلامی، در طراز دولت اسلامی، در طراز یک جامعه‌ی قرآنی و اسلامی داشته باشیم. [البته] تا آنجا مبالغی فاصله داریم؛ این فاصله را شما جوان‌های عزیز باید طی کنید و پیش بروید و من میدانم که شما می‌توانید و به توفیق الهی این کار را انجام می‌دهید.^۱

---

۱. بیانات در مراسم دانش‌آموختگی دانشجویان دانشگاه علوم انتظامی ۱۳۹۶/۰۶/۲۶

۶. خدمت به خلق

قال الله تعالی :

لِيُنْفِقَ ذُو سَعَةٍ مِّن سَعَتِهِ وَمَن قَدِرَ عَلَيْهِ رِزْقُهُ فَلْيُنْفِقْ مِمَّا آتَاهُ اللَّهُ لَا يُكَلِّفُ اللَّهُ نَفْسًا إِلَّا مَا آتَاهَا سَيَجْعَلُ اللَّهُ بَعْدَ عُسْرٍ يُسْرًا

بر توانگر است که از دارایی خود هزینه کند و هر که روزی او تنگ باشد باید از آنچه خدا به او داده خرج کند خدا هیچ‌کس را جز [به‌قدر] آنچه به او داده است تکلیف نمی‌کند خدا به‌زودی پس از دشواری آسانی فراهم می‌کند.^۱

امام حسن عسکری علیه‌السلام می‌فرماید:

حَصَلَتَانِ لَيْسَ فَوْقَهُمَا شَيْءٌ: الْإِيمَانُ بِاللَّهِ، وَنَفْعُ الْأَخْوَانِ^۲

دو خصلت و حالتی که والاتر از آن دو چیز نیست، عبارت‌اند از: ایمان و اعتقاد به خداوند، نفع رساندن به برادران دینی

۱- سوره طلاق آیه ۷

۲. تحف العقول، ص ۴۸۹.

بیانات بنیان گذار انقلاب

بهتر این است که يك همچو عملی انجام بگیرد که مردم هم توجه به این داشته باشند که يك مرجعی دارند که اگر در اداره يك کسی - يك ضدانقلابی - بود، خواست يك فضولی ای بکند، يك مرجعی دارند که به آن مرجع بروند مراجعه کنند. و هم، خود این عمل فی نفسه مؤثر در این است که جلوگیری کند از بعضی از امور. و بالاخره ما مردم را لازم داریم، یعنی، جمهوری اسلامی تا آخر مردم را می خواهد. این مردم اند که این جمهوری را به اینجا رساندند و این مردم اند که باید این جمهوری را راه ببرند تا آخر. و این شما آقایان هستید که مردم را می توانید، وزارتخانه هایتان می تواند، اداراتتان می تواند راضی نگه دارد و می تواند - خدای نخواستہ - اشخاصی در آن باشند که ناراضی باشند، و این را با قاطعیت عمل کنید. التزام شما ندارید که هر کس از سابق در این اداره بوده، حالا اگر چنانچه ضدانقلاب هم باشد، باید باشد. این را بیرونش کنید برود سراغ کارش، اگر يك کسی است می خواهد ضدانقلاب باشد. اما اگر کسانی هستند که از روی نادانی - از چی - خوب ارشادشان کنید، توجیه شان کنید که کارها را انجام بدهند و مردم را ناراضی نکنند. در هر صورت ما باید دنبال این

معنا باشیم که مردم را نگه‌داریم، و همین‌طوری که آقایان می‌گویند؛ بدون پشتیبانی مردم نمی‌شود کارکرد^۱

بیانات رهبر معظم انقلاب

شاخص دوم دولت اسلامی، مسئله‌ی خدمت به خلق است؛ روحیه‌ی خدمت، که این گفتمان اصلی دولت اسلامی همین خدمت است؛ اصلاً فلسفه‌ی وجود ما جز این نیست؛ ما آمده‌ایم خدمت کنیم به مردم و هیچ‌چیز نباید ما را از این وظیفه غافل کند.^۲

---

۱. صحیفه امام، ج ۱۹، ص ۳۶

۲. بیانات در دیدار رئیس‌جمهور و اعضای هیأت دولت ۱۳۹۲/۰۶/۰۶

۷. دشمن‌شناسی

قال الله تعالى :

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا لَا تَتَّخِذُوا الَّذِينَ اتَّخَذُوا دِينَكُمْ هُزُؤًا وَلَعِبًا مِّنَ الَّذِينَ أُوتُوا
الْكِتَابَ مِنْ قَبْلِكُمْ وَالْكَفَّارَ أَوْلِيَاءَ وَاتَّقُوا اللَّهَ إِنَّ كُنُتُمْ مُؤْمِنِينَ^۱

ای مؤمنان! کسانی که دین شما را مسخره و بازیچه گرفته‌اند، چه از اهل کتاب و چه از کافران، سرپرستان و دوستان خود مگیرید؛ و اگر مؤمن هستید از خدا پروا کنید.

قال علی علیه السلام:

لَا تَسْتَصْغِرَنَّ عَدُوًّا وَإِنْ ضَعُفَ^۲.

دشمن را ضعیف نشمرید هرچند از نظر ظاهر ضعیف شده باشد.

۱. سوره مائده، آیه ۵۷

۲. عیون الحکم و الموعظ (للیثی) ص ۵۱۸

بیانات بنیان‌گذار انقلاب

باید متوجه باشید. باید شما دشمنان را بشناسید. اگر شناسید، نمی‌توانید دفعش بکنید. دشمن شما آن‌هايند که از روز اولی که جمهوری اسلامی آمد توی کار یا تحریم کردند رأی دادن را یا رفتند صندوق‌ها را آتش زدند؛ بعضی از صندوق‌ها را که توانستند، آتش زدند یا شکستند. آن‌هایی که تحریم کردند جمهوری اسلامی را، حالا آمده‌اند جمهوری اسلامی شده‌اند. آن‌هایی که آتش می‌زدند صندوق‌های آرای مردم را، برای جمهوری اسلامی حالا آمده‌اند طرفدار شده‌اند. این طرفداری نیست، این‌یک حقه‌بازی است به‌صورت طرفداری. اگر بخواهند بگویند من به اسلام کار ندارم و من ضد اسلامم، خوب، می‌دانند که مملکت ایران اسلام است و نمی‌گذارد که این‌ها يك کاری بکنند. چاره ندارند، جز اینکه بگویند که ما هم اسلامی هستیم. لکن ما اعمالشان را باید ببینیم چطوری است. غائله‌هایی که بپا می‌کنند باید ببینیم چه جوری است. از اول تا حالا غائله بپا کردند، این گروه‌های مخالفی که هرکدام يك اسمی برای خودشان درست کرده‌اند هی غائله بپا کردند که نگذارند شما آن مسیری را که باید، بروید، آن صراط مستقیمی را که باید، بروید، آن چیزی

را که خدای تبارک و تعالی پیش پای شما گذاشته است، باید، بروید؛ نگذارند این کار بشود.^۱

بیانات رهبر معظم انقلاب

این حمله‌ی سحر دیشب به سوریه یک جنایت است! بنده صریحاً اعلام می‌کنم رئیس‌جمهور آمریکا، رئیس‌جمهور فرانسه و نخست‌وزیر انگلیس جنایتکارند و جنایت کردند! البته طرفی هم نخواهند بست، سودی هم نخواهند برد؛ همچنان در این سال‌های گذشته در عراق، در سوریه، در افغانستان حضور پیدا کردند و از این قبیل جنایات انجام دادند و هیچ سودی هم نبردند. همین چند روز قبل از این، رئیس‌جمهور آمریکا گفت که هفت تریلیون ما خرج کرده‌ایم در منطقه‌ی غرب آسیا - به قول او خاورمیانه - و هیچ چیز گیرمان نیامد؛ راست می‌گوید، چیزی گیرشان نیامده. بعد از این هم آمریکا بدانند، هر چه خرج کند، هر چه تلاش بکند، قطعاً در این منطقه هیچ چیز گیرش نخواهد آمد.

در مقابل این حوادث، ما باید بیدار بشویم، ما باید حواس خودمان را جمع کنیم؛ ملت‌های اسلامی، کشورهای اسلامی، دولت‌های مسلمان بایستی

---

۱. صحیفه امام، ج ۱۲، ص ۴۶۳

تجربه بیندوزند، باید بفهمند چه دارند می‌کنند. این‌ها می‌خواهند به امت اسلامی ضربه بزنند؛ هدف فقط کشور سوریه یا کشور عراق یا کشور افغانستان نیست؛ هدف، حضور اسلام در این منطقه است؛ به این می‌خواهند صدمه بزنند. کشورهای اسلامی بفهمند این معنا را؛ دولت‌های اسلامی خودشان را در خدمت اهداف آمریکا و بعضی کشورهای غربی متجاوز قرار ندهند. این افتخاری نیست برای یک کشور مسلمان که رئیس‌جمهور آمریکا علناً بگوید «ما نگاه می‌کنیم به گاو شیرده!» به این‌ها به چشم گاو شیرده نگاه می‌کند؛ این افتخار است؟ در همین تبلیغات انتخاباتی اخیر در سال گذشته، همین رئیس‌جمهور کنونی آمریکا این حرف را گفت؛ گفت ما به سعودی‌ها به چشم گاو شیرده نگاه می‌کنیم! ذلت از این بیشتر؟ برای یک دولت، برای یک ملت، ذلت از این بالاتر؟ پولش را بگیرند، بعد به‌عنوان گاو شیرده او را خطاب بکنند، به او توهین بکنند؛ ذلت یک کشور و یک دولت بیش از این نمی‌شود؛ اسلام با این ذلتها مخالف است.^۱

---

۱. بیانات در دیدار مسئولان نظام و سفرای کشورهای اسلامی ۱۳۹۷/۰۱/۲۵

۸. سلامت اعتقادی

قال الله تعالى :

وَلَوْ أَنَّ أَهْلَ الْقُرَىٰ آمَنُوا وَاتَّقَوْا لَفَتَحْنَا عَلَيْهِم بَرَكَاتٍ مِّنَ السَّمَاءِ وَالْأَرْضِ^۱

و اگر اهل شهرها و آبادی‌ها ایمان می‌آوردند و پرهیزکاری پیشه می‌کردند، یقیناً [درهای] برکاتی از آسمان و زمین را بر آنان می‌گشودیم.

امام رضا (علیه السلام):

إِنَّ النَّاسَ لَمْ يُؤْتُوا فِي الدُّنْيَا شَيْئاً خَيْراً مِنَ الْيَقِينِ وَالْعَاقِبَةِ، فَاسْأَلُوهُمَا^۲.

در دنیا چیزی بهتر از یقین و سلامتی به مردم داده نشده، شما این دو نعمت را (همیشه) از خداوند مسألت نمایید.

۱. سوره اعراف آیه ۹۶

۲. میزان الحکمة، ج، ص ۴۴۹

بیانات بنیان‌گذار انقلاب

اسلام این‌طور نیست که مثل حکومت اسلامی فقط حکومت باشد. اسلام یک صورتش حکومت است؛ یک ورکش باب حکومت است و باب سیاست است، یک‌طرف دیگرش باب ساختن این انسان است از حیث معنویات که به خودش کار دارد؛ تو باید در اعتقادات چه باشی، در اخلاق چه باشی، در آداب عملی چه باشی، باید چه باشد. این‌طور چیزها را اسلام کار دارد به همه. این‌ها را سایر دَوْل و اجتماعات کاری به این‌ها ندارند. یعنی هیچ دولتی نمی‌آید به شما بگوید که شما توی خانه‌تان وقتی که هستیید فلان کار را نباید بکنید. به آن کار ندارد. او باطن خانه‌اش هر کاری می‌خواهد بکند. اما اسلام توی خانه تنهایی شما باشید با شما کار دارد؛ یعنی می‌گوید باید چه جور باشد. اخلاقات چه جور باشد؛ ادراکات عقلیت چه جور باشد؛ اعمال، خودت با بچه‌ات باید چه جور آدابی داشته باشی؛ بچه با پدرش چه جور باشد؛ پدر با فرزندش چه باشد؛ بچه با مادرش چطور باشد؛ مادر با فرزندش چطور باشد؛ برادر با

برادرش چطور باشد؛ همه این عانله با هم چطور باشند؛ این عانله با عانله دیگر چطور باشند - تمام این‌ها را آداب دارد اسلام برایش و نظر دارد به آن‌ها.^۱

بیانات رهبر معظم انقلاب

اولین شاخص، شاخص اعتقادی و اخلاقی است - بخصوص در مسئولان رده‌های بالا - سلامت اعتقادی، سلامت اخلاقی، سلامت عملکردی که از اعتقاد درست و نگاه درست به حقایق جامعه ناشی می‌شود. این شاخص اول است. ما خوشبختانه برای اعتقاد درست و برای آنچه باید آن را حق دانست، دچار ابهام و سردرگمی نیستیم؛ علاوه بر منابع اسلامی - که حالا ممکن است از منابع اسلامی، افراد گوناگونی تلقی‌های مختلفی داشته باشند - ما مجموعه‌ی رهنمودهای امام بزرگوار را داریم؛ امام، مورد اعتقاد و قبول و اذعان همه‌ی ما است. خب، مجموعه‌ی بیانات امام، مجموعه‌ی موضع‌گیری‌های امام، مجموعه‌ی رهنمودهای امام در اختیار ما است. این شد آن شاخص؛ به این باید اعتقاد داشته باشیم؛ بر طبق این باید عمل بکنیم؛ در موارد اشتباه، به این شاخص اصلی مراجعه بکنیم؛ این می‌شود سلامت اعتقادی. اصول و

---

۱. صحیفه امام، ج ۴، صفحه ۴۵۰

ارزش‌های انقلاب هم همین‌ها است، مبانی ارزشی انقلاب هم در همین بیانات وجود دارد. این‌ها چیزهایی است که اگر به آن‌ها پابند باشیم و دل‌بسته‌ی به آن‌ها باشیم و برنامه را بر اساس این درستی‌ها انجام بدهیم، به نظر می‌رسد که کار موفق و خوش‌آیند خواهد بود و پیش خواهیم رفت. یکی از چیزهایی که من بر روی آن تکیه می‌کنم در این زمینه اعتقاد و نگاه قلبی و گرایش قلبی، مسئله‌ی اعتماد به خدای متعال است، اعتماد به وعده‌های الهی است؛ این از جمله‌ی مطالبی است که بنده اصرار دارم ما روی این کوتاهی نکنیم. وقتی خدای متعال صریحاً به ما وعده می‌دهد که «إِنْ تَنْصُرُوا اللَّهَ يَنْصُرْكُمْ»، «وَلَيَنْصُرَنَّ اللَّهُ مَنْ يَنْصُرُهُ»، وقتی این جور خدای متعال با صراحت، با تأکید به ما وعده می‌دهد که اگر شما از دین او حمایت کردید، از راه خدا پیروی کردید و آن را نصرت کردید، خدا شما را نصرت خواهد داد، ما باید به این وعده اعتماد داشته باشیم، باید همین جور عمل بکنیم. حالا این برای کسی که تجربه نکرده، ممکن است از ذهن دور باشد و مورد استبعاد باشد، اما من و شما که تجربه کردیم، ما که دیدیم چطور يك امر نشدنی شد؛ نشدنی‌تر از این وجود نداشت که انسان خیال کند با دست‌خالی، با حضور در خیابان‌ها می‌شود يك رژیم مستبد مستکبر متکی به همه‌ی قدرتهای جهانی را سرنگون کرد و به‌جای او يك نظام اسلامی آورد؛ آن‌هم نه يك نظامی منطبق بر معیارها

و استانداردهای غربی؛ نظامی اسلامی، نظام فقهتی. چه کسی باور می‌کرد چنین چیزی عملی بشود؟ اما شد؛ همین چیز نشدنی اتفاق افتاد.

قضیه‌ی شورش‌های اول انقلاب، قبل از شروع دفاع مقدّس، يك مسئله‌ی دیگر است؛ شورش‌هایی که از خارج هم حمایت می‌شد - یادتان است دیگر - در شرق کشور، در غرب کشور، در شمال کشور، در جنوب کشور؛ کجا بود که این شورش‌های قومی و طایفی و امثال این‌ها وجود نداشته باشد؟ کدام کشور و کدام دولت تازه‌پا که نه يك ارتشی دارد، نه يك نیروی مسلّحی دارد، نه نیروی امنیتی درست و حسابی‌ای دارد، می‌تواند با يك چنین چیزی دربیفتد و بر آن فائق بیاید؟ جمهوری اسلامی فائق آمد. جنگ تحمیلی و قضیه‌ی دفاع مقدّس، نمونه‌ی دیگر است؛ خب این‌ها حرفه‌ای هزار بار یا هزاران بار گفته‌شده است؛ لکن باید به یاد بیاوریم این‌ها را. جنگ تحمیلی، فقط جنگ يك دولت همسایه با ما نبود؛ يك جنگ بین‌المللی علیه ما بود با همه‌ی ابزارها. همه‌ی تلاششان را کردند، نتوانستند بعد از هشت سال يك وجب از خاک کشور را تصرّف بکنند؛ این چیز کمی است؟ و همین‌طور مسائل گوناگون دیگر. خب، این‌ها وعده‌هایی است که محقق شد. «إِنْ تَنْصُرُوا اللَّهَ يَنْصُرْكُمْ» را دیگران اگر در قرآن فقط خوانده‌اند، ما در زندگی آن را تجربه کرده‌ایم. بنابراین باید اعتماد به خدا داشته باشید، برای خدا کار کنید آقایان، هدفتان را هدف خدایی قرار

بدهید، مطمئن باشید خدای متعال راه باز می‌کند. همین معادله‌ی چند مجهولی که آقای دکتر روحانی بیان کردند - که آدم وقتی نگاه می‌کند از همه طرف، تعارض و تناقض دارد - این را گاهی اوقات می‌بینید خدای متعال با يك حرکت كوچك حل کرد. اتفاق افتاده؛ يك جسمی را روی جسم دیگری می‌خواهید سوار کنید، ده جا مانع وجود دارد، بلد نیست آدم؛ يك آدم ماهر می‌آید، يك تکان مختصر می‌دهد، جا می‌افتد. یعنی همه‌ی این مسائل را می‌توان فرض کرد که با يك نگاه درست عالمانه‌ی بخردانه‌ای - که البته متکی باشد به توسل به پروردگار و عنایت الهی و امید و اعتماد به خدای متعال - پیش برد و حل کرد و من اعتقادم این است. به هر حال این یکی از شاخص‌ها است: اعتماد [به خدا] و انس با معنویات. من خواهش می‌کنم - البته شاید لزومی نداشته باشد که من این را از شما بخواهم و تحصیل حاصل باشد - با قرآن رابطه‌تان را قطع نکنید، حتماً هر روز مقداری قرآن بخوانید، با دعا و توسل رابطه‌تان را محکم کنید؛ این فشار کار را کم می‌کند، سختی‌های کار را برمی‌دارد، شما را بانشاط می‌کند، آماده‌ی مواجهه‌ی با موانع بزرگ می‌کند، یعنی سرحال می‌آورد روح

انسان معتقد را؛ این خیلی امر مهمی است؛ و نوافل و مانند این‌ها که دیگر حالا
جای خود دارد.^۱

---

۱. بیانات در دیدار رئیس‌جمهور و اعضای هیأت دولت ۱۳۹۲/۰۶/۰۶

۹. شجاعت

قال الله تعالى :

إِنَّ اللَّهَ اصْطَفَاهُ عَلَيْكُمْ وَزَادَهُ بَسْطَةً فِي الْعِلْمِ وَالْجِسْمِ^۱

خدا او را بر شما برگزیده و وی را در دانش و نیروی جسمی فزونی داده

امام علی علیه‌السلام:

الشَّجَاعَةُ عِزٌّ حَاضِرٌ، الْجُبْنُ ذُلٌّ ظَاهِرٌ^۲

شجاعت عزتی است آماده، ترس ذلتی است آشکار.

بیانات بنیان‌گذار انقلاب

حکومت اسلام مثل سایر حکومت‌ها نیست. سایر حکومت‌های مادی - به هر رژیمی که هستند - این‌ها فقط کار به این دارند که نظم مملکت خودشان محفوظ باشد و کسی در خارج - اگر خیلی هم عدالت پناه باشند کسی ظلم

۱. سوره بقره آیه ۲۴۷

۲. غررالحکم و دررالکلم ج ۱، ص ۱۵۲

[و] تعدی به دیگری نکند؛ و اگر خودش هم يك حاکم عادل باشد، خودش هم تعدی بر دیگران نکند؛ فقط متکفل نظم مملکت خودشان هستند اما حالا يك کسی در جوف خانه خودش هر کاری می‌خواهد بکند؛ مضر به حکومت نباشد و به وضع حکومت و به نظام، هر کاری در باطن منزل خودش می‌خواهد بکند. می‌خواهد شرب خمر بکند، می‌خواهد - عرض می‌کنم که - قماربازی بکند، می‌خواهد سایر کثافت‌کاری‌ها را بکند، حکومت به او کاری ندارد. حالا اگر چنانچه بیاید بیرون عربده بکشد، چون این خلاف نظم است، به او تعرض می‌کنند اما اگر از چهاردیواری خانه‌اش بیرون نیاید و همان‌جا هر فسادی داشته باشد، کاری به او ندارند - حکومتی عادل باشد یا غیر عادل، جائر باشد - کاری به او ندارند که در خانه‌ات تو چه می‌کنی و در جوف خانه چی می‌گذرد؛ مگر تعدی در جوف خانه بشود که عرض حال به حاکم ببرد و آن وقت البته آن‌ها هم چه می‌کنند. اما اسلام و حکومت‌های الهی این جور نیستند. آن‌ها در هر جا و هر کس در هر جا هست و در هر حالی که هست، آن‌ها برایش احکام دارند. یعنی کسی در جوف خانه خودش بخواد يك کار خلاف و کثافت‌کاری بکند، حکومت‌های اسلامی به او کاردارند و لو اینکه نمی‌آیند تفتیش کنند لکن محرم است؛ حکم داده‌اند که نباید این کار بکند؛ معاقب است اگر این کار را بکند.

و اگر چنانچه اطلاع بر آن بکنند، خوب سیاست‌هایی دارد، حدهایی دارد، چیزهایی دارد، روی موازینی که هست^۱

بیانات رهبر معظم انقلاب

این مسئله‌ی حقیقتاً فاجعه‌آمیز میانمار را انسان نمی‌داند چه جوری توجیه بکند؛ حقیقتاً یک حادثه‌ی کم‌نظیر است؛ جلوی چشم کشورهای اسلامی، دولت‌های اسلامی، جلوی چشم یک و نیم میلیارد مسلمان، جلوی چشم مجامع جهانی مدّعی و دولت‌های ریاکار دروغ‌گوی مدّعی حقوق بشر، یک دولت بی‌رحمی که در رأسش هم یک زنی است که جایزه‌ی [صلح] نوبل گرفته است این زن بی‌رحم، یک جمع مردم بی‌پناه را می‌کشند، آتش می‌زنند، خانه‌هایشان را ویران می‌کنند، بیرونشان می‌کنند. حقیقتاً حادثه‌ی عجیبی است و هیچ عکس‌العمل به معنای واقعی کلمه هم مشاهده نمی‌شود. بله، محکوم می‌کنند، [اما] محکوم کردن چه فایده‌ای دارد؟ اعلامیه منتشر می‌کنند، چه اثری دارد؟ عمل باید بکنند. راه چاره این است که دولت‌های مسلمان عملاً وارد بشوند؛ نمی‌گوییم لشکرکشی کنند به آنجا اما فشار سیاسی بیاورند، فشار

---

۱. صحیفه امام، ج ۳، ۲۱۹

اقتصادی بیاورند، ده‌ها کشور مسلمان و دولت مسلمان هستند که ممکن است بعضی از این‌ها ارتباطات تجاری داشته باشند، ارتباطات اقتصادی داشته باشند؛ آن‌ها از آن طریق فشار بیاورند به آن دولت، تذکر بدهند، تکرار نکنند، در مجامع جهانی علیه آن‌ها فریاد بکشند؛ این کارها را باید بکنند. و آلا اینکه حالا ما بنشینیم یک گوشه‌ای محکوم کنیم، چه فایده‌ای دارد این محکوم کردن؟ دبیرکل سازمان ملل محکوم کرده است؛ خیلی زحمت کشیده! باید یک اثر عملی داشته باشد. آنجایی که سیاست‌هایشان اقتضا می‌کند، گاهی اوقات به خاطر زیر فشار قرار گرفتن یک مجرم در یک کشوری، زمین را به آسمان می‌رسانند، فریاد می‌کنند، داد می‌زنند، [چون] یک مجرمی در یکجایی مجازات شده! [اما] اینجا چند هزار نفر کشته شده‌اند - که آمارشان درست مشخص نیست؛ یعنی اجازه نمی‌دهند که آمار شناخته بشود - چند ده هزار نفر آواره شده‌اند و متأسفانه به هیچ‌وجه عکس‌العملی مشاهده نمی‌شود. این خیلی حادثه‌ی بزرگی است؛ بله، ملت‌ها عصبانی‌اند، ناراحت‌اند، در کشورهای مسلمان راه‌پیمایی و تظاهرات انجام می‌گیرد لکن دولت‌ها باید اقدام کنند؛ دولت‌ها باید اقدام کنند. باید از دولت‌ها خواسته بشود که این کار را انجام بدهند؛ [اعضای سازمان] کنفرانس اسلامی بخصوص برای همین قضیه جلسه

بگذارند، دورهم جمع بشوند؛ بحث کنند ببینند چه اقدامی می‌شود کرد برای این مسلمان‌ها.^۱

---

۱. گزیده‌ای از بیانات در ابتدای درس خارج فقه درباره فجایع میانمار ۱۳۹۶/۰۶/۲۱

۱۰. عدالت

قال الله تعالى :

يَا دَاوُودُ إِنَّا جَعَلْنَاكَ خَلِيفَةً فِي الْأَرْضِ فَاحْكُم بَيْنَ النَّاسِ بِالْحَقِّ وَلَا تَتَّبِعِ
الْهَوَىٰ فَيُضِلَّكَ عَنْ سَبِيلِ اللَّهِ إِنَّ الَّذِينَ يَضِلُّونَ عَنْ سَبِيلِ اللَّهِ لَهُمْ عَذَابٌ شَدِيدٌ
بِمَا نَسُوا يَوْمَ الْحِسَابِ^۱

[و گفتیم:] ای داود! همانا تو را در زمین جانشین [و نماینده خود] قرار دادیم؛
پس میان مردم به حق داوری کن و از هوای نفس پیروی مکن که تو را از راه خدا
منحرف می‌کند. بی‌تردید کسانی که از راه خدا منحرف می‌شوند، چون روز
حساب را فراموش کرده‌اند، عذابی سخت دارند.

عَنْ أَبِي عَبْدِ اللَّهِ قَالَ:

الْعَدْلُ أَحْلَىٰ مِنَ الشَّهْدِ، وَالْيَنُّ مِنَ الرُّبْدِ، وَأَطْيَبُ رِيحًا مِنَ الْمِسْكِ^۲.

عدالت از عسل شیرین‌تر، از خامه نرم‌تر و از مشک خوش‌بوتر است.

۱. سوره ص آیه ۲۶

۲. الکافی (ط - الإسلامية)؛ ج ۲؛ ص ۱۴۷

بیانات بنیان‌گذار انقلاب

امروز روزی است که ما، همه برادرها، برادرهای مرزنشین و مرکز نشین، باهم همان‌طوری که در ابتدای نهضت همه باهم بودید و همه باهم این نهضت را پیش بردید، از حالا به بعد هم این نهضت را پیش ببرید، به‌طوری‌که يك حکومت اسلامی مستقر [شود]. [الآن يك حکومت انتقالی است، باید قدرت را انتقال بدهد، يك حکومت اسلامی مستقر ما پیدا بکنیم با قوانین اسلام. آن‌وقت خواهید و خواهند دنیا فهمید که آن رژیمی که عدالت‌پرور است، آن رژیمی که برای دهقان بیشتر مقام قائل است تا برای بالاترها، آن رژیم اسلام است. آن رژیمی که اصلاً در آن گروه‌ها و زبان‌ها، هیچ در آن مطرح نیست اسلام است. ما باید کوشش کنیم که این مطلب را به دنیا ثابت کنیم که مملکت ما يك مملکتی است که متحول شد از رژیم طاغوتی به رژیم اسلامی - انسانی و محتوایش، واقعش تغییر کرده، تحول واقعی فقط اسم نبود که ما بگوییم جمهوری اسلامی. نه، ما می‌خواهیم تمام قواعد اسلامی همان‌طور که در صدر اسلام بوده است در ایران تحقق پیدا بکند و ما ارائه بدهیم به دنیا که اسلام این است؛ اسلام مترقی این است؛ احکام مترقی اسلام این است. آنکه به حال مستمندان و ضعفا بیشتر عنایت دارد تا به حال دیگران، آنکه طرفدار مستضعفین

است، آن رژیمی که می‌خواهد مستضعفین را از قید و بند آن گرفتاری‌ها بیرون بیاورد، آن اسلام است.^۱

بیانات رهبر معظم انقلاب

امیرالمؤمنین (علیه‌السلام) برحسب معیارهای دنیایی و بشری هم یک شخصیت بی‌نظیر است؛ بعد از پیغمبر اکرم (صلی‌الله‌علیه‌وآله‌وسلم) شاید هیچ‌کس دیگر را نشود نشان داد با این خصوصیتی که در امیرالمؤمنین است؛ ... که البته در این خصوصیات، آن‌هایی که چشمگیرتر است، در درجه‌ی اول عدالت آن بزرگوار است؛ آن عدالت بی‌اغماض و گسترده و بدون هیچ ملاحظه؛ این عدالت عجیب و غریب که انسان واقعاً از شنیدن موارد این عدالت حیرت می‌کند؛ یا آن زهد و بی‌اعتنائی به دنیا برای شخص خود؛ این بزرگوار دنیا را آباد می‌کرد، مردم را به رشد و ترقی مادی و معنوی می‌رساند اما برای خودش هیچ چیزی نمی‌خواست که آنچه از ایشان نقل شده واقعاً حیرت‌آور است؛ یا شجاعت آن بزرگوار، دل رحیم آن بزرگوار نسبت به ضعیفان، عزم راسخ آن بزرگوار نسبت به زورگویان و ستمگران و مستکبران، فداکاری او در راه حق،

---

۱. صحیفه امام، ج ۹، ص ۵۰

دریای حکمت او - گفتار او دریای حکمت، رفتار او کوه استوار - واقعاً یک‌چیزهای عجیبی در زندگی این بزرگوار وجود دارد و این صفات عجیب و غریب [در او] جمع شده که دشمنان ایشان هم به آن‌ها اعتراف کرده‌اند که حالا مجال نیست که من بگویم. ... در همه‌ی این خصوصیات هم این بزرگوار در اوج کمال است؛ یعنی این خصوصیات در ایشان، در منتهای فراوانی و درخشان بودن وجود دارد؛ و این‌ها است که بایستی ما الگو قرار بدهیم. البته ما خیلی در این زمینه‌ها عقیمیم؛ هم از لحاظ شخصی باید در این خصوصیات به این بزرگوار اقتدا کرد و از ایشان پیروی کرد، هم در آداب حکومت کردن. خب امروز حکومت دست پیروان امیرالمؤمنین است؛ ما بایستی همین شیوه را، همین روش را، همین خصوصیات را، همین عدالت را، همین شجاعت را، همین زهد را در عمل خودمان، در رفتار خودمان رعایت کنیم که البته ماها خیلی عقیمیم؛ بایستی سعی کنیم، تلاش کنیم تا در این زمینه‌ها خودمان را به جلو ببریم.^۱

---

۱. سخنرانی تلویزیونی خطاب به ملت ایران ۱۴۰۰/۰۲/۱۲

۱۱. عمل به توحید

قال الله تعالى :

وَمَا أَرْسَلْنَا مِنْ قَبْلِكَ مِنْ رَسُولٍ إِلَّا نُوحِي إِلَيْهِ أَنَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا أَنَا فَاعْبُدُونِ^۱

و پیش از تو هیچ پیامبری نفرستادیم مگر آنکه به او وحی کردیم که معبودی جز من نیست، پس تنها مرا بپرستید.

مُحَمَّدٍ الرَّاهِدِ السَّمَرْقَنْدِيِّ بِإِسْنَادِهِ رَفَعَهُ إِلَى الصَّادِقِ (ع) :

أَنَّهُ سَأَلَهُ رَجُلٌ فَقَالَ لَهُ إِنَّ أَسَاسَ الدِّينِ التَّوْحِيدُ وَالْعَدْلُ وَعِلْمُهُ كَثِيرٌ وَلَا بُدَّ لِعَاقِلٍ مِنْهُ فَادْكُرْ مَا يَسْهُلُ الْوُفُوفُ عَلَيْهِ وَيَتَهَيَّأُ حِفْظُهُ فَقَالَ عَ أَمَّا التَّوْحِيدُ فَأَنْ لَا تَجُورَ عَلَى رَبِّكَ مَا جَارَ عَلَيْكَ وَأَمَّا الْعَدْلُ فَأَنْ لَا تَنْسَبَ إِلَى خَالِقِكَ مَا لَمْ يَكُنْ عَلَيْهِ.

حدیث کرد ما را ابوالحسن محمد بن سعید بن عزیز سمرقندی فقیه در زمین بلخ گفت که حدیث کرد ما را ابو احمد محمد بن محمد زاهد سمرقندی به اسناد خویش و آن را مرفوع ساخته به سوی حضرت صادق (ع) که مردی از او

۱. سوره انبیاء، آیه ۲۵

سؤال کرد و به او عرض نمود که اساس و بنیاد دین توحید و عدل است و علمش بسیار یا بزرگ و عاقل را از آن چاره نیست پس ذکر کن آنچه را که وقوف و اطلاع بر آن آسان و حفظش آماده و مهیا باشد حضرت (ع) فرمود اما توحید آن است که روا نداری بر پروردگارت آنچه را بر تو روا باشد و اما عدل آن است که نسبت ندهی به سوی آفریدگارت آنچه ترا بر آن ملامت و سرزنش فرموده.

بیانات بنیان‌گذار انقلاب

آقا این اصطلاحات - خدا می‌داند که این اصطلاحات - یك و بالی است به عهده ما! خدا می‌داند که این اصطلاحات هر چه زیادت‌تر شد، اگر تهذیب نفس در کار نباشد، به ضرر دنیا و آخرت جامعه مسلمین تمام می‌شود. اصطلاحات اثری ندارد. علم توحید، اگر چنانچه مشفوع نباشد با این صفای نفس، همان علم توحید برای انسان و بال خواهد شد! چه بسا اشخاصی که عالم به علم توحید بودند و منحرف کردند طوایفی را؛ اشخاصی را منحرف کردند؛ و حال اینکه عالم به علم توحید بودند. چه بسا اشخاصی که همین اطلاعات شما را

بہتر می‌دانستند لکن از باب اینکه انحراف داشتند، وقتی که وارد شدند در یک جامعه، منحرف کردند یک جامعه را.^۱

بیانات رهبر معظم انقلاب

«لااله الاالله» صرفاً یک مسئله‌ی اعتقادی و ذهنی محض نیست؛ «لااله الاالله» منشأ اثر است، منشأ عمل است. همین دولت اسلامی‌ای که آقای رئیس‌جمهور اشاره کردند که در مدینه به وجود آمد، ناشی از «لااله الاالله» است؛ یعنی حکومت جز به دست خدای متعال و مبعوثین خدا، در ادیان الهی معنی ندارد؛ برای همین هم به مجردی که پیغمبر فرمود: قُولُوا لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ تُقْلِحُوا، صاحبان زر و زور در همان محیط محدود و کوچک مکه در مقابل او صف‌آرایی کردند؛ بعد در مدینه که دولت اسلامی تشکیل شد، باز حکومت‌ها و امپراتوری‌ها و قدرت‌های جهانی در مقابل اسلام صف‌آرایی کردند؛ این صف‌آرایی از روز اول تا امروز وجود داشته است و از روز اول تا امروز، عقب‌نشینی در این مصاف، سرنوشت باطل بوده است و پیشروی، سرنوشت

---

۱. صحیفه امام، ج ۲، ص ۱۸

حق بوده است. همان جمعیت محدودی که در مکه با آن فشار زندگی می‌کردند، امروز یک جامعه‌ی عظیم بشری است با افتخارات فراوان، با امکانات فراوان و با امید فراوان و با آینده‌ی روشن. این را باید فهمید: امت اسلامی باید از بُن دندان به توحید برگردد.^۱

---

۱. بیانات در دیدار مسئولان نظام و سفرای کشورهای اسلامی ۱۳۹۷/۰۱/۲۵

۱۲. مردمی بودن

قال الله تعالی :

وَنَزَّلْنَا عَلَيْكَ الْكِتَابَ تَبْيَانًا لِّكُلِّ شَيْءٍ وَهُدًى وَرَحْمَةً وَبُشْرَىٰ لِلْمُسْلِمِينَ^۱

این کتاب را بر تو نازل کردیم که بیانگر هر چیزی و هدایت و رحمت و مژده‌ای برای تسلیم‌شدگان [به فرمان‌های خدا] است.

وَقَالَ عَلِيٌّ (عليه السلام):

خَالَطُوا النَّاسَ مُخَالَطَةً إِنْ مِثْمٌ مَعَهَا بَكَوْا عَلَيْكُمْ، وَإِنْ عِشْتُمْ حَنُّوا إِلَيْكُمْ.^۲

آن گونه با مردم زندگی کنید که اگر از دنیا رفتید، برایتان گریه کنند و اگر در کنار آنان به سر بردید، به شما عشق بورزند

۱. سوره نحل آیه ۸۹

۲. نهج البلاغه (للصباحي صالح) ص ۴۷۰

بیانات بنیان‌گذار انقلاب

ملت‌ها و دولت‌ها باید باهم تفاهم داشته باشند. یعنی دولت جوری باشد، ارتش جوری باشد، شهربانی جوری باشد، ژاندارمری جوری باشد، که مردم به آن‌ها محبت داشته باشند؛ احساس دوستی و محبت بکنند. نه اینکه وقتی که شهربانی بیاید یا مأمور شهربانی بیاید توی بازار، مردم از او بترسند و از او تنفر داشته باشند. چنانکه در این نقاط این‌طور بود. بلکه در طول سلطنت این‌طور بودند. در سلطنتی که - یعنی در حکومتی که، «سلطنت» که نباید گفت - در حکومتی که در اسلام هست این‌طور است که آنکه رأس است با آنکه در لشکر واقع شده است و در ارتش واقع شده است، و آنکه در ادارات واقع شده، همه این‌ها با سایر ملت فرقی ندارند که از هم جدا باشند، همین ملت هستند که يك مقداری از آن‌ها ارتش شده، و یک‌چند تا از آن‌ها هم حکومت را اداره می‌کنند و این‌ها. و وقتی که رئیسشان بیاید توی جمعیت، هیچ‌باکی از این ندارد که مردم با او چه می‌کنند. هیچ. برای اینکه با آن‌ها خوبی کرده است. وقتی خوبی کرد، مردم هم با او خوب هستند. شما دیدید که يك روز نمی‌توانست، يك ساعت نمی‌توانست، محمدرضا بیاید توی مردم! اگر می‌خواست از این خیابان عبور کند، قبل از اینکه بیاید از این عبور کند، تمام منازل - آن‌طور که می‌گفتند - تمام منزلی که در سر راه او بود کنترل می‌شد! سازمان امنیت می‌فرستاد تمام اینجاها

را می‌دیدند می‌گرفتند و کنترل می‌کردند. برای چه؟ برای اینکه خوف این را داشتند که از اینجاها يك کسی سوءقصد بکند به او. که حُسن قصد اشمش بود! اما يك حکومتی که برای مردم باشد، مردم آن را بخواهند، این نمی‌ترسد از اینکه توی بازار مردم بیاید، توی جمعیت‌ها بیاید و با آن‌ها بنشیند صحبت کند؛ هیچ از این‌ها باکی ندارد. چنانکه صدر اسلام این‌طور بوده است که آنکه رأس هم بوده هم توی مسجد می‌آمده می‌نشسته و منبر می‌رفته و می‌نشسته و با مردم صحبت می‌کرده.^۱

بیانات رهبر معظم انقلاب

خدا را شکر می‌کنیم که امروز برخلاف دوران طاغوت، دولت‌ها خودشان به سراغ مردم می‌آیند. يك روزی بود که مردم باید زحمت می‌کشیدند، تلاش می‌کردند تا به حضور دولت‌ها برسند؛ امروز به برکت اسلام، دولت‌ها هستند که راه می‌افتند و به استان‌های مختلف، شهرهای مختلف و دورافتاده‌ترین نقاط کشور می‌روند؛ رئیس‌جمهور می‌رود، وزیر می‌رود، مسئولین گوناگون می‌روند. مردم بعضی از این جاهایی که رئیس‌جمهور در آنجاها حضور پیدا می‌

۱. صحیفه امام، ج ۸، ص ۳۵۰

کند، میگویند ما در دوران گذشته یک مدیرکل را هم در اینجا ندیده بودیم! راست هم میگویند. این از برکت اسلام است. اسلام حکومت‌ها را موظف می‌کند که به دشوارترین کارها و به ضعیف‌ترین مردم بیشتر بپردازند تا به کارهای آسان؛ و خوشبختانه امروز این وجود دارد. خدا را سپاسگزاریم.^۱

---

۱. بیانات در جمع مردم استان کردستان در میدان آزادی سنندج ۱۳۸۸/۰۲/۲۲

۱۳. ولایت‌پذیری

قال الله تعالى :

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا أَطِيعُوا اللَّهَ وَأَطِيعُوا الرَّسُولَ وَأُولِي الْأَمْرِ مِنْكُمْ فَإِنْ تَنَازَعْتُمْ فِي شَيْءٍ فَرُدُّوهُ إِلَى اللَّهِ وَالرَّسُولِ إِنْ كُنْتُمْ تُؤْمِنُونَ بِاللَّهِ وَالْيَوْمِ
الْآخِرِ ذَلِكَ خَيْرٌ وَأَحْسَنُ تَأْوِيلًا^۱

ای اهل ایمان! از خدا اطاعت کنید و [نیز] از پیامبر و صاحبان امر خودتان [که امامان از اهل بیت‌اند و چون پیامبر دارای مقام عصمت می‌باشند] اطاعت کنید. و اگر درباره چیزی [از احکام و امور مادی و معنوی و حکومت و جانشینی پس از پیامبر] نزاع داشتید، آن را [برای فیصله یافتنش] اگر به خدا و روز قیامت ایمان دارید، به خدا و پیامبر ارجاع دهید؛ این [ارجاع دادن] برای شما بهتر و از نظر عاقبت نیکوتر است.

۱. سوره نساء آیه ۵۹

امام باقر فرمودند:

بِنِي الْإِسْلَامِ عَلَى خَمْسٍ عَلَى الصَّلَاةِ وَالزَّكَاةِ وَالصَّوْمِ وَالْحَجِّ وَالْوَلَايَةِ
وَلَمْ يُنَادَ بِشَيْءٍ كَمَا نُودِيَ بِالْوَلَايَةِ^۱

اسلام بر پنج پایه استوار گردیده است: نماز، زکات، روزه، حج و ولایت. آن چنان‌که کسی به ولایت فراخوانده شده، به هیچ چیز دیگری فراخوانده نشده است

بیانات بنیان‌گذار انقلاب

مراجع اسلام، شطر کلمه‌ای اهانت بکند کسی به یک نفر از مراجع اسلام، بین او و خدای تبارک و تعالی ولایت منقطع می‌شود. کوچک فرض می‌کنید؟ فحش دادن به مراجع بزرگ ما را کوچک فرض می‌کنید؟ اگر به واسطه بعضی از جهالت‌ها لطمه‌ای بر این نهضت بزرگ وارد بشود، معاقبید پیش خدای تبارک و تعالی؛ توبه‌تان مشکل است

۱. کلینی، ۱۳۸۵، ج ۲: ۱۸

قبول بشود، چون به حیثیت اسلام لطمه وارد می‌شود. اگر کسی به من اهانت کرد، سیلی به صورت من زد، سیلی به صورت اولاد من زد، و الله تعالی راضی نیستم در مقابل او کسی بایستد دفاع کند؛ راضی نیستم. من می‌دانم، من می‌دانم که بعضی از افراد یا به جهالت یا به عمد می‌خواهند تفرقه مابین این مجتمع بیندازند. تفرقه بین این مجتمع معنایش این است که در اسلام خدای نخواستہ خلل واقع بشود؛ استعمار به آرزوی خودش برسد. ما خودمان را باید فدا کنیم برای اسلام؛ آمال و آرزویمان را باید فدا کنیم برای اسلام. همه مراجع از شصت به آن طرف‌اند؛ در عَشْرَه مشْئومه یا میمونه. اگر برای خدا در این عَشْرَه از بین برویم، عَشْرَه میمونه است؛ و اگر چنانچه باز به [دنبال] آمال و آرزو باشیم مشْئومه. همه مراجع از شصت به آن طرف هستند؛ دیگر می‌شود که این اشخاصی که ریششان را در اسلام سفید کرده‌اند، این‌ها خدای نخواستہ برخلاف مصالح اسلام عملی بکنند؟ نمی‌شود آقا. اگر یک‌وقت اختلاف اجتهاد در کار باشد؛ مثل سایر مسائل شرعی اختلاف اجتهاد در کار باشد، بچه‌ها و جوان‌ها نباید دخالت بکنند؛ خطرناک است؛ دشمن بیدار است. گمان نکنید که

فحش به یک نفر است؛ فحش به یک جامعه اسلامی است؛ اهانت به یک جامعه اسلامی است؛ و هُن وارد شدن بر یک جامعه اسلامی است.^۱

بیانات رهبر معظم انقلاب

[مسئله‌ی رهبری]؛ چیزی که در دنیا معمول نیست، در جمهوری اسلامی هست. ولایت‌فقیه‌ی که امام بزرگوار ما معنا کردند، تعریف کردند، مطرح کردند و بعد پیاده کردند و بعد خود آن بزرگوار مظهر تام و تمام و کاملش بود - که هر کس ایشان را از نزدیک می‌شناخت، هر چه که می‌گذشت، خصوصیات برجسته و ممتاز این مرد بیشتر برای او آشکار می‌شد - یعنی یک مدیریت زنده و بالنده و پیشرونده. یک جمله‌ای را امام بیان کردند: ولایت مطلقه‌ی فقیه. یک عده‌ای با مغالطه خواستند این قضیه را به نحوی مشوب کنند و یک معنای غلط و تفسیر غلطی بدهند. گفتند معنای ولایت مطلقه این است که رهبری

---

۱. صحیفه امام، ج ۱، ص ۳۰۰

در نظام جمهوری اسلامی، مطلق از همه‌ی قوانین است؛ مثل یک اسبِ مهار‌کننده شده‌ای، هر جا بخواهد، هر کار بخواهد، می‌تواند بکند. مسئله این نبود، این نیست. امام بزرگوار خودش از همه بیشتر به رعایت قوانین، به رعایت اصول، به رعایت مبانی، به رعایت جزئیات احکام شرعی مقید بود؛ و این وظیفه‌ی رهبری است. در نظام جمهوری اسلامی، رهبری فقط تابع این نیست که کسی او را به خاطر اینکه شرایط را از دست داده، عزل کند؛ اگر این شرایط در او وجود نداشته باشد، خودش به‌خودی‌خود عزل شده است؛ این خیلی چیز مهمی است. رهبری یک مدیریت است؛ البته مدیریتِ اجرایی نیست. این اشکال و اشتباه هم در طول زمان، از اول انقلاب تا امروز، در بعضی از تبلیغات ادامه دارد. این جور تلقی کنند که رهبری یک مدیریتِ اجرایی است؛ نه، مدیریتِ اجرایی، مشخص است. مدیریتِ اجرایی در بخش قوه‌ی مجریه ضوابط مشخصی دارد، معلوم است، مسئولین معینی دارد؛ در قوه‌ی قضائیه هم - که آن‌هم مدیریتِ اجرایی است - همین‌طور، هرکدام مسئولیت‌هایی دارند؛ قوه‌ی مقننه هم که معلوم است. رهبری، ناظر بر این‌هاست. به چه معنا؟ به این معنا که از حرکت

کلی نظام مراقبت کند. در واقع رهبری، یک مدیریت کلان ارزشی است... گاهی اوقات فشارها، مضیقه‌ها و ضرورت‌ها، مدیریت‌های گوناگون را به بعضی از انعطاف‌های غیر لازم یا غیر جایز وادار می‌کند؛ رهبری بایستی مراقب باشد، نگذارد چنین اتفاقی بیفتد. این مسئولیت بسیار سنگینی است. این مسئولیت، مسئولیت اجرائی نیست؛ دخالت در کارها هم نیست. حالا بعضی‌ها دوست می‌دارند همین‌طور بگویند؛ فلان تصمیم‌ها بدون نظر رهبری گرفته نمی‌شود. نه، این‌طور نیست. مسئولین در بخش‌های مختلف، مسئولیت‌های مشخصی دارند. در بخش اقتصادی، در بخش سیاسی، در بخش دیپلماسی، نمایندگان مجلس در بخش‌های خودشان، مسئولان قوه قضائیه در بخش خودشان، مسئولیت‌های مشخصی دارند. در همه‌ی این‌ها رهبری نه می‌تواند دخالت کند، نه حق دارد دخالت کند، نه قادر است دخالت کند؛ اصلاً امکان ندارد. خیلی از تصمیم‌های اقتصادی ممکن است گرفته شود، رهبری قبول هم نداشته باشد، اما دخالت نمی‌کند؛ مسئولینی دارد، مسئولینش باید عمل کنند. بله، آنجائی که اتخاذ یک سیاستی منتهی خواهد شد به کج شدن راه انقلاب، رهبری مسئولیت

پیدا می‌کند. در تصمیم و عمل رهبری باید عقلانیت در خدمت اصول قرار بگیرد، واقع‌بینی در خدمت آرمان‌گرایی‌ها قرار بگیرد. در قضیه‌ی هسته‌ای، در آن دوره‌ی اول که تلاطم‌هایی بود، بعضاً اقدام‌هایی انجام می‌گرفت که شاید مطلوب نبود. من آنجا در سخنرانی عمومی گفتم اگر چنانچه این کارها انجام نگیرد، خودم وارد می‌شوم. و همین هم شد. این معنای رهبری است؛ این یک چیزی است که از اسلام گرفته شده است؛ یک نکته‌ی مثبتی است در نظام اسلامی. دستگاه‌های گوناگون - قوه‌ی قضائیه، قوه‌ی مجریه، قوه‌ی مقننه - مثل همه‌ی دنیا، کارهای موظف قانونی خودشان را دارند انجام می‌دهند، با اختیارات کاملی که در قانون اساسی معین شده؛ اما حرکت کلان و کلی نظام اسلامی به سمت آن آرمان‌ها باید منحرف نشود؛ اگر منحرف شد، باید گریبان رهبری را گرفت، او را بایستی مسئول دانست؛ او مسئول است که نگذارد.^۱

---

۱. بیانات در دیدار دانشجویان کرمانشاه ۱۳۹۰/۰۷/۲۴

منابع

قرآن کریم

۱. بحرانی، هاشم بن سلیمان، البرهان فی تفسیر القرآن، ۵ جلد، موسسه البعثة، قسم الدراسات الإسلامية - ایران - قم، چاپ: ۱، ۱۴۱۵ ه.ق.
۲. کلینی، محمد بن یعقوب بن اسحاق، الکافی (ط - الإسلامية)، ۸ جلد، دار الکتب الإسلامية - تهران، چاپ: چهارم، ۱۴۰۷ ق. المجازات النبویه
۳. شریف الرضی، محمد بن حسین، المجازات النبویه، ۱ جلد، دار الحديث - قم، چاپ: اول، ۱۴۲۲ ق / ۱۳۸۰ ش.
۴. ابن شعبه حرانی، حسن بن علی، تحف العقول عن آل الرسول، ۱ جلد، جامعه مدرسین - قم، چاپ: دوم، ۱۴۰۴ / ۱۳۶۳ ق. صحیفه امام
۵. لیلی واسطی، علی بن محمد، عیون الحکم و المواعظ (للشیخ)، ۱ جلد، دار الحديث - قم، چاپ: اول، ۱۳۷۶ ش. غرر الحکم و درر الکلم
۶. محمدی ری شهری، محمد، میزان الحکمة، ۱۴ جلد، موسسه علمی فرهنگی دار الحديث، سازمان چاپ و نشر - قم - ایران، چاپ: ۱۱، ۱۳۸۹ ه.ش.
۷. شریف الرضی، محمد بن حسین، نهج البلاغة (للصباحی صالح)، ۱ جلد، هجرت - قم، چاپ: اول، ۱۴۱۴ ق.
۸. خمینی، روح الله، صحیفه امام، تهران، ج ۱، موسسه نشر آثار امام خمینی، ۱۳۵۹
۹. حدیث ولایت (مجموعه ی بیانات و مکتوبات رهبر معظم انقلاب اسلامی سال ۱۳۶۸)